התקבלי גיטיך והתקבלי כתובתיך מהו. אע"ג דכתבו על מיסורי הגלה כסר היינו משום דיהיב לה מיהא כל הגט אבל הכא לא יהיב לה אלא בתורת פרעון: **על** מנת שתחזירי לי הניירך מגורשת. כפרק מי שאחזו (לקמן דף עה.) קנעי מ"ש רשא ומ"ש סיפא ומפרש לשון אחד משום דסיפא הוי תנאי ומעשה בדבר אחד והוי תנאי בטל ומעשה קיים דקסבר ההוא ליטנא דאומר ע"מ לאו כאומר מעכשיו דמי ואין גט יכול לחול עד שתחזירהו ואז א"א להתגרש שאין הגט בידה הילכך אע"פ שלא החזירתו מגורשת וכבא דקאמר כפ"ק דקידושין (דף ו:) הילך אתרוג זה בתנה ע"מ שתחזירו לי החזירו יצא כו' לא סבר כהוא ליטנא אלא כבא לטעמיה דמפרש כפ' מי שאחזו משום דהוי מעשה קודם לתנאי ואע"ג דבהיא דאתרוג נמי מעשה קודם לתנאי לא דק כבא במילתיה למיתקט התנאי כמו שצריך להתנות וההוא ליטנא דמפרש כמי שאחזו (לקמן עד.) משום דכל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי לא הוי גט אלא אם כן החזירתו לבסוף שנתקיים התנאי ואז הוי גט מעשה שבא לידה: **ספר** אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה ספרים. אע"ג דלקמן (דף כא:) דרשי רבנן ספר לספירת דברים מכל מקום דרשי' נמי הך דרשה דהכא וא"ת היכי מכשירין כפ' בתרא (לקמן דף פז:) שייר מקצת הגט וכתבו בדף השני הוה לן למיפסל בשני דפין משום ספר אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה ספרים כדאמרי' בפ"כ דקידושין (דף יח.) כתבה בשני דפין פסולה ספר אחד אמר רחמנא כו' ואור"י דשני דפים דפוטה חיירי בשתי תחיכות ולקמן חיירי בקלף אחד בשני עמודים:

לא צריכא דמעורה. מכאן מדקדק ר' יצחק בר מרדכי דאין צריך בגט שתהא כל אות ואות מוקפת גויל מארבע רוחותיה כדאמר הכא דמעורה ור"י אומר דאין מכאן ראיה דהא דקאמר דמעורה היינו רגל ד' של שיטה עליונה בט' של שיטה שתחתיה או ראש י' בה' או בח' שלמעלה הימנה ומ"מ נראה לר"י דאין צריך ראיה להכשיר דזוקא בס"ת תפילין ומזוזות בעינן שיהו האותיות מוקפות גויל כדאמר בפרק הקומץ (מנחות דף לב.) משום דכתיב בהו וכתבתם כתיבה תמה אבל בגט ליכא קפידא דאפי' ספר ודיו לא בעינן בגט דספר דכתב בגט לספירת דברים הוא דאתא (לקמן כא.): **בכתובת** קעקע. מדאורייתא ליכא איסורא עד שיכתוב ויקעקע בדיו וכבאול כדתנן בפ"ג דמכות (דף כא.) ולר' שמעון אינו חייב אפי' כתב וקעקע עד שיכתוב את השם פי' עד"ז כדמפרש התם בגמרא ומיהו איסורא דרבנן איכא הכא דאפי' אפר מקלה אסור ליתן על גבי מכתו מפני שנראה ככתובת קעקע ואפי' הוא הכא איסורא דאורייתא מ"מ הוי גט כדאמרי' לעיל כתבו על איסורי הגלה כסר אע"ג דאסור לכתוב דהא מיהתי באיסורי הגלה: **ת"ש** דאמר ריש לקיש הגודרות אין להם חזקה. פי' לאלתר אלא עד ג' שנים יש להם חזקה כדאמרינן בחזקת הבתים (ב"ב דף נ.) וא"ת מתני' הוה ליה לאתויי דתנן התם (דף כח.) העבדים חזקתן ג' שנים מיום ליום אבל לאלתר לא ועוד מאי קמ"ל דיש לקים מתני' היא ודוחק לומר כמו שפי' הרב ר' יהודה מקורבי"ל דרש לקים אתא לאשמועינן אפי' בכה"ג דאייתי הכא שהגט כתוב על ידו או על קרן של פרה דאיכא הוכחה קצת דיהביה לאשה אפ"ה אין לה חזקה ולהכי מייתי מר"ל דא"כ הוה ליה לפרושי בהדיא כיון דלא איצטריך לאשמועינן אלא בכי האי גוונא אלא י"ל דממתני' לא שמעינן גודרות דה"א דוקא עבדים דבני דעת ועיילי מנפשייהו אבל גודרות אין דרכם ליתן לבית אים נכרי ולהכי ה"א הכא שהגט כתוב על ידו ומוכח קצת שהוא שלה יש לה חזקה להכי מייתי מגודרות דאין להם חזקה אע"פ שיש הוכחה אלא עייליי מנפשייהו כמו עבדים: **אשה** לא ידעה לאקנויי. פירוש בדבר שהוא מחזיר לה ולא גמרה ומיקניא ליה אלא בתורת שאילתא משאילתא לו אע"ג דאמרי' לעיל דדמי כתיבת סופר אקנו ליה רבנן מדידה מ"מ טבלא דידה לא מקנו ליה וא"ת וכי לא ידע מתני' [דכותבת] דפשיט מינה בתמוך דהאשה כותבת את גיטה וי"ל דמלי לדמויי דכותבת על קלף דבעל אלא שנותנת שכר הכתיבה ורב אחי דפשיט מינה משמע ליה דחייבי בקלף שלה:

וכותב בכתבי ידו ואחרים חותמים. ואם תאמר מה ענין שטרי הלואה לגט דאינם אלא לראיה ואפי' במלוה על פה היה גובה ממשעבדי אי לא משום דאין לה קול כדאמרינן בחזקת הבתים (ב"ב מב.) דאמלן דיזיף בלעגה יזיף ומכר שיש לו קול אמרינן (שם מא.): המוכר שדהו בעדים גובה מנכסים משועבדים ונראה לפרש דנראה לגמרא דאמתמא כיון שהיה מלוה לכל בני העיר גם הם היו עושים לו טובה ונותנים לו במתנה או מוכרים לו שדות דפמיים שלא היו קנויין לו אלא בשטר כגון שדי נחלה לך או מכורה לך וגם השטרות האלו היה כותב אותם ואחרים חותמים:

אלא

הא בעינא [1]מכתב וליכא כדינרי זהב ולא כדינרי זהב כדינרי זהב דבולט ולא כדינרי זהב דאילו התם מגואי [2]והכא מאבראי בעא מיניה רבא מרב נחמן כתב לה גט על טס של זהב ואמר לה התקבלי גיטך והתקבלי כתובתך מהו אמר ליה [3]נתקבלה גיטה ונתקבלה כתובתה איתיביה התקבלי גיטך והשאר לכתובתך נתקבלה גיטה והשאר לכתובתה טעמא דאיכא שאר הא ליכא שאר לא הוא הדין אע"ג דליכא שאר והא קמ"ל דאע"ג דאיכא שאר [4]אי אמר לה אין אי לא לא מאי טעמא אוירא דמגילתא הוא [5]ת"ר [6]הרי זה גיטך והנייר שלי אינה מגורשת על מנת שתחזירי לי את הנייר הרי זו מגורשת [7]בעי רב פפא [8] בין שיטה לשיטה ובין תיבה לתיבה מאי תיקו ותיפוק ליה [9][10]דספר אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה ספרים לא צריכא דמעורה [11]בעי רמי בר חמא היו מוחזקים בעבד שהוא שלו וגט כתוב על ידו והרי הוא יוצא מתחת ידה מהו מי אמרינן אקנויי אקני לה או דלמא הוא מנפשיה עייל אמר רבא ותיפוק ליה דכתב שיכול להזדייף הוא ולרבא קשיא מתניתין על היד של עבד בשלמא מתני' לרבא לא קשיא [12]בעדי מסירה ורבי אלעזר היא אלא לרמי בר חמא קשיא לרמי בר חמא נמי לא קשיא [13]בכתובת קעקע השתא דאתית להכי מתניתין [14](לרבא) נמי לא תיקשי [15]בכתובת קעקע מאי הוי עלה תא שמע [16]דאמר ריש לקיש [17]הגודרות אין להן חזקה בעי רמי בר חמא היו מוחזקין בטבלא שהיא שלה וגט כתוב עליה והרי היא יוצאה מתחת ידו מהו מי אמרינן אקנויי אקניתא ליה או דלמא [18](אשה) לא ידעה לאקנויי אמר אביי [19]ת"ש אף הוא העיד על כפר קטן שהיה בצד ירושלים והיה בו זקן אחד והיה מלוה לכל בני הכפר וכותב בכתב ידו ואחרים חותמים ובא מעשה לפני חכמים והכשירוהו ואמאי הא בעינא [20]ספר מקנה וליכא אלא לאו משום דאמרינן אקנויי מקנה להו אמר רבא ומאי קושיא דילמא

זקן

הא בעינא מכתב. פתוחי חותם: **מגואי.** מכה הרוסס בחותו לד שהטורה בולטת בו אבל לית לן דותק מאבראי והיא בולטת מגואי: **הא ליכא אאר לא.** דמקום גט בעי למיתב לה ממנה גמורה משום גירושין ולא נשם פרעון דכתיב ונתן[21]: **מי אמר לה.** לכתובתך: **אוירא.** גליון: **והנייר.** כל הנייר אני מעכב לעצמי: **אינה מגורשת.** דכיון דהנייר שלו לא נתן לה כלום דנמצאו אותיות פורחות באויר: **הרי זו מגורשת.** ומחזיר דמתנה ע"מ להחזיר שמה מתנה[22]: **נייר שבין שיטה לשיטה.** שלי מהו: **דמעורה.** מעורה במקלת שהיו בו אותיות אדוכין המגיעין משיטה לשיטה בראשי כל תיבה ותיבה: **והרי הוא.** העבד: **יוצא מתחת ידה.** שהכיאתו לפניו ואמרה בעלי נתן לי העבד הזה וגירשני בו כדתנן במתני' [23] ונותן לה העבד: **מהו.** מי מהימנה בלא עדי מסירה הואיל ועבדיו הוא ברשותה או דילמא הוא מנפשיה אזל: **לאוזדייף הוא.** דילמא תנאה הוה בגיטא ומתקמיה והדר כתביה: **בעדי מסירה.** שקבלוהו: **ור' אלעזר היא.** דאמר אי אפשר לגט בלא עדי מסירה: **אלא לרמי בר חמא קשיא.** דבעיא דידיה בדליכא עדי מסירה היא: **כתובת קעקע.** אינה נמחקת עולמית: **הגודרות.** בהמות על שם גדרות אלן (במדבר לב): **אין להן חזקה.** אדם שתפסן אינו יכול לטען לבעליהם מכרתם לי דאיכא למימר מעצמן הלכו אלנו: **והרי היא יוצאה מתחת ידו.** שהוא בא לגרשה: **לא ידעה לאקנויי.** לא גמרה ומקנייה דבר שאין בלבה לתת מתנה גמורה ולא גירשה אלא בשלה ואנן בעינן ונתן[24]: **אף הוא העיד.** רבי יהודה בן בבא במס' עדיות: ה"ג **והא בעינא ספר מקנה וליכא.** שהמקנה צריך לכתוב את השטר שדי מכורה לך דמההוא קרא נפקא לן בפ"ק דקידושין (דף כו.): **אלא לאו.** ש"מ כי מקני ליה שפיר דמי ואף על גב דאין בדעתו של נותן שיעכבנו המקבל אלנו:

זקן

מסורת הש"ס

[1] (תוספתא פ"כ) לקמן עה., [2] (מוקמי יח.), [3] (לעיל ט: יח"ל), [4] (ר"ה מ"ז, [5] (מכות פל: כ"ב ל., [6] רש"ל מ"ז, [7] עדיות פ"ב מ"ג, [8] (דברים כד). [9] (מוקמי מת:), [10] (לעיל יט.), [11] (דברים כד), [12] (לעיל מגדל דוד.

תורה אור השלם

1. וְיָשַׁשׁ אֶת צִיץ נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ וְקָשַׁר עַל פְּתִיל תְּכֵלֶת וְהָיָה עַל הַמִּצְנֶפֶת מִלְּמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה:
2. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ:
דברים כד א
3. וְאֵקַח אֶת סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶת הַחֲתֻמוֹת הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְאֶת הַגְּלוּי: ירמיהו לב יא

גליון הש"ס

גמ' בין שיטה לשיטה. עי' לקמן דף כא ע"כ תוס' ד"ה יצא זה:

מוסף רש"י

והנייר שלי. לא יהיב לה ולא מידי, ולתמנא אמר ונתן כידה (לקמן עה.), הגודרות. בהמה דקה, על שם (במדבר לב) גדרות לאן (כתובות פז:) גדרות לאן ולא דבר המהלך בדרכים וכשוכים (רש"י ב"ב כו.), אין להן חזקה. אין הממחזיק בהם יכול לומר לקוחין הן בידי, שמא מלאן והכמיסן בכיסו לפי שדרכן להלך בשדות (כתובות פז: וכעי"ז רש"י ב"ב).

תוספות רי"ד

ת"ר הרי זה גיטיך והנייר שלי אינה מגורשת פי' דכיון שהנייר שלו לא יתן לה כלום ונמצאו אותיות פורחות באויר ע"מ שתחזירי לי את הכתב מגורשת פי' והיא תחזור לו את הנייר כדי לקיים תנאו ותקרא נתינה דמתנה ע"מ להחזיר שמה מתנה: בעי רמי בר חמא היו מוחזקים בטבלה שהיא שלה וגט כתוב עליה והרי היא יוצאה מתחת ידו מהו פי' והוא רוצה ליתנה לאשה ולנרשה בגט הכתוב עלי' והתורה אמרה וכתב ונתן על הבעל מוטל לכתוב וליתן ובע' שיהא הנייר או כל חפץ הכתוב עליו הגט שלו מי אמרינן אקנויי אקניתיה ניהליה או דלמא אשה לא ידעה לאקנויי פי' לא ידעה לאקנויי דבר שאין בלבה לתת מתנה גמורה כזה שעתיד לחזור לה ולא גמרה ואקנויי ליה אלא כיון שאלה נתנה לו והוא פטול דבעי ליתן בידה שיהא החפץ של בעל וליכא ת"ש אף הוא העיד על כפר קטן שהיה בירושלים והיה שם זקן אחד והיה מלוה לכל בני כפר וכותב בכתב ידו ואחרים חותמים ובא מעשה לפני חכמים ההכשירו ואמאי הא בעי' ספר מקנה וליכא פי' בעי' שהלוה יקנה לו קרקעותיו וישעבדם לו בספר רימסור לו למלוה הספר כתוב וליכא אלא לאו משום דההוא זקן הוה מקנה להו לו) ויהיב להו מקנה והם הכי נמי האשה ודילמא זקן שאני דידע לאקנויי אבל אשה לא:

לו) תולי ל"ל ויהיב לו ופסיל הוי ספר מקנה וא"כ הכי נמי:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com